

**MANSFRÅGOR
OCH
JÄMSTÄLLDHET**

INNEHÅLL

- 3 Inledning
- 5 Det ska heta feminism!
- 7 Män måste få ha åsikter om jämställdhet
- 9 Förminskande och whataboutism
- 11 Lever vi fortfarande i ett patriarkat?
- 14 Inre och yttre jämställdhet
- 17 Mansfrågor
- 28 Slutord

Inledning

En allt vanligare frågeställning är: Hur får vi fler killar att engagera sig i jämställdhetsfrågor? Den metod som hittills prövats är att göra en kvinnofråga av jämställdhet och sedan uppmana män att vara med på detta. Men är det verkligen så bra metod? När vi sätter ett kvinnligt namn på jämställdhet, prioriterar kvinnofrågor över mansfrågor samt behandlar män som andra klassens medborgare i jämställdhetsdebatten, blir många män snarare irriterade och får lust att motverka saken. Om vi dessutom skuldbelägger och förlöjligar dessa män, istället för att lyssna på deras kritik, gör vi knappast saken bättre.

Därför tänkte jag föreslå en annan idé. Vi gör en *jämställdhetsfråga* av jämställdhet, så kanske fler män *vill* engagera sig, utan att ens behöva tjasas på.

”Men feminism handlar ju lika mycket om mansfrågor som om kvinnofrågor”, säger någon nu. Det märks inte. Feminister kan ju inte ens tänka sig att *ändra namn* på sin rörelse för killarnas skull. Hur trovärdigt är det att kalla jämställdhet för *män* och kvinnor för ett namn som stöter sig med män? Dessutom kan vem som helst se att kvinnofrågorna har företräde i debatten. Skulle du kunna kalla jämställdhet för män och kvinnor för ett namn som stöter sig med kvinnor? Skulle du kräva att kvinnor går med på en jämställdhetsdebatt där männens bästa sätts i första rummet?

”Men det finns ju fler orättvisor mot kvinnor”, säger någon då, ”därför är det inte mer än rätt att göra en kvinnofråga av jämställdhet.” För det första vet vi inte säkert om det finns fler orättvisor mot kvinnor än mot män. Det är faktiskt en ganska svår bedömning i dagens Sverige, särskilt som vi sedan länge har en feministisk jämställdhetsdebatt där kvinnofrågor och kvinnligt perspektiv har företräde. För det andra: *Om* det finns fler orättvisor mot kvinnor, då förlorar kvinnor *mer än män* på en jämställdhetsdebatt som stöter bort män. Även för kvinnors skull kan det alltså vara värt att sluta göra en kvinnofråga av jämställdhet. Dessutom skulle det sannolikt minska den ilska och de påhopp som förekommer i jämställdhetsdebatten. Tänk om utgångsläget kunde vara att förena män och kvinnor istället för att kämpa mot varann. Skulle inte alla tjäna på det?

Det ska heta feminism!

Feminister brukar starkt ogilla när någon pratar om killsaker och tjejsaker, då de känner att det ger signaler om att de ena sakerna enbart är till för killar och de andra sakerna enbart är till för tjejer. Ändå kallar de sin jämställdhetsrörelse för feminism. Vad ger det för signaler? Då låter ju jämställdhet som en tjejsak. Dels kan detta få killar att känna sig exkluderade. Dels kan det bli skämmigt för en kille att värna om jämställdhet, på samma sätt som det är skämmigt för killar att tycka om rosa eller leka med dockor. Killar får ju inte göra tjejsaker. Feminister säger förstås att de vill förändra den sortens fördomar. Men än så länge har de inte lyckats med det, problemet finns där fortfarande oavsett vad vi tycker om det.

Så varför håller feminister fast vid ordet feminism med näbbar och klor? Ett vanligt svar är att de vill framhäva att just kvinnor varit särskilt förfördelade genom historien. Konstigt nog har samma människor inga problem alls med ordet antirasism. Där gör det ingenting att ordet inte på något sätt framhäver att just mörkhyade människor varit särskilt utsatta. Så varför kan inte jämställdhet få ha ett neutralt namn?

”Men det heter ju allemansrätten och kvinnlig tjänsteman!” Ja, jag tycker också att de orden är mindre än bra. Men tjejer förlorar minst lika mycket som killar på en jämställdhetsdebatt som stöter bort killar. Ska vi alltså

straffa *tjejer* för att det heter allemansrätten och tjänsteman? Och om du vill byta ut en del manliga ord har du förmodligen bättre förutsättningar att lyckas med det med en jämställd jämställdhetsrörelse, där även killar har lust att delta. Så länge jämställdhet framställs som en kvinnlig fråga, kommer många killar att bli irriterade över allting feminister säger och gör. Att ha dessa emot dig, istället för med dig, kommer väsentligen att försvåra saker.

Naturligtvis är det inget fel att värna om kvinnofrågor specifikt och kalla detta för feminism. Eller att värna om mansfrågor och kalla sig maskulist. Alla har rätt att välja sina strider. Problemet uppstår när jämställdhet för både män och kvinnor ska kallas för ett kvinnligt ord. Det blir även rörigt när feminism ibland sägs betyda kvinnokampen och ibland sägs betyda jämställdhet för män och kvinnor. Redan där finns väl anledning att göra någon tydlig urskiljning bland begreppen?

Jag har förstås inte rätt att bestämma vad du får kalla dig eller din rörelse. Men för allas bästa – undvik åtminstone att säga:

”Så fort du värnar om jämställdhet så är du feminist! Det spelar ingen roll om du kallar dig feminist eller inte, du är feminist i alla fall!”

Det är inte bra om enda sättet att slippa bli kallad för det omanliga, förnedrande ordet feminist är att inte vilja ha jämställdhet.

Män måste få ha åsikter om jämställdhet

Män som håller med om allting feminister säger tas emot med öppna armar. Men de män som analyserar, ifrågasätter och kommer fram till andra slutsatser blir utsatta för härskartekniker. Antingen *skuldbeläggande* i stil med "Allting du säger ska tolkas på värsta tänkbare sätt så att du framstår som en hemsk människa med hemska värderingar!" Eller *förlöjligande* i stil med "Nu ska den här vita kränkta mannen in och mansplaina för oss."

Men om män inte får ha egna åsikter, kommer inte särskilt många män att engagera sig. Jag vill inte höra att jag är en dålig människa med nedvärderande kvinnosyn, bara för att jag tänkte utanför någon feminists lilla box. Naturligtvis är inte alla feminister så här. Men tillräckligt många för att skapa ett problem.

Det tycks finnas en slags överenskommelse inom feminismen om att män inte ska ha lika mycket att säga till om som kvinnor i jämställdhetsdebatten. Feministiska män säger ibland att "Kvinnor äger ju jämställdhetsdebatten". Men om kvinnor äger jämställdhetsdebatten är det ju inte jämställdhet för både män och kvinnor. Då är det bara jämställdhet för kvinnor.

Kan det inte istället vara värdefullt att män och kvinnor, åtminstone generellt, tillför olika perspektiv? Om vi lyssnar på olika infallsvinklar, kanske vi når fram till bättre och mer

nyanserade beskrivningar av verkligheten. Kan vi försöka att respektera varann, även när vi tycker olika?

Förminskande och whataboutism

Ett välkänt problem inom feminismen är att så fort man tar upp en kvinnofråga, dyker det upp män och försöker relativisera frågan. Antingen genom att hitta förmildrande omständigheter ("Den här kvinnofrågan är inte alls så allvarlig som ni säger eftersom...") eller genom att skifta fokus ("De här mansfrågorna finns också"). Varför gör män så? Jo, därför att varje gång någon tar upp en kvinnofråga till diskussion, blir män påmind om hur ojämslidd jämställdhetsdebatten är. Att förminska kvinnofrågor eller styra över fokus till mansfrågor är deras sätt att försöka jämna ut obalansen. Ett dåligt sätt, kan tyckas. Men skulle inte många kvinnor gjort på liknande sätt om jämställdhet hela tiden hade framställt som en manlig fråga eftersom kvinnor "har det lite lättare"?

Naturligtvis finns ingen exakt gräns mellan förminskande av kvinnofrågor och att tillföra väsentliga nyanser eller ta ner en överdrift på jorden. Inte heller finns någon exakt gräns mellan whataboutism och att påpeka att en kvinnofråga faktiskt på ett eller annat sätt drabbar män också. Vi kan alltid göra olika bedömningar. Men oavsett var vi anser att gränsen går, skulle relativisering av kvinnofrågor sannolikt minska om vi hade en mer jämställd jämställdhetsdebatt som både män och kvinnor kände sig nöjda med.

Många män mår dåligt, då de känner sig försummade i jämställdhetsdebatten. För allas bästa kanske vi borde börja ta dem på allvar, istället för att nonchalera eller på olika sätt nedvärdera dem?

Lever vi fortfarande i ett patriarkat?

Ett problem med att göra jämställdhetsdebatten mer jämställd är tanken att vi lever i ett patriarkat. Om mannen påstås vara överordnad kvinnan, kommer ofrånkomligen huvudfokus att hamna på kvinnofrågor och kvinnor kommer att få vara den mest tongivande gruppen i debatten. Men om detta får män att känna sig exkluderade och det skapar en ovilja att engagera sig – är det då fortfarande så bra att utgå från tanken om patriarkatet? Kanske är det dags att ompröva åsikten att mannen är strukturellt överordnad kvinnan.

Patriarkala strukturer blir lätt till ett självbevisande tankesystem. En ungefärlig tumregel är att när mannen har ett bättre alternativ än kvinnan, är det för att mannen värderas högre medan kvinnan ses som andra klassens medborgare. När mannen har ett sämre alternativ är det för att mannen anses starkare och därför tror vi att han lättare står ut med att bli sämre behandlad. Alltså en helgardering som gör att det inte *går* att komma fram till någonting annat än att mannen är överordnad kvinnan.

När man ifrågasätter patriarkatet brukar feminister svara genom att räkna upp orättvisor mot kvinnor. Och det finns definitivt orättvisor mot kvinnor i vårt samhälle. Om man då kontrar med att det finns orättvisor mot män också, brukar svaret bli: ”Ja, även män förlorar på de patriarkala strukturerna”. Så orättvisor mot kvinnor bevisar att kvinnor

är underordnade, medan orättvisor mot män bevisar att män förlorar på att vara överordnade? Hur mycket är då bevisbördan värd, om bevismaterialet ska tolkas olika beroende på åt vilket håll det riktas?

Det finns till och med feminister som vill dra resonemanget så långt som att alla tänkbara invändningar mot att patriarkatet finns, bevisar att patriarkatet finns. Om en man ifrågasätter patriarkatet, betyder det att han är en självgod typ som alltid vet bäst och därför ska förklara för kvinnor hur saker egentligen är. Och det är just den sortens attityd som upprätthåller den manliga överordnaden. Om en kvinna ifrågasätter patriarkatet betyder det att förtrycket är så normaliserat i samhället att många kvinnor inte ens förstår att de underordnas.

Men om det inte är teoretiskt möjligt att komma fram till någonting annat än att patriarkatet finns, kanske inte patriarkatet egentligen beskriver samhället, utan snarare hur feministisk ideologi fungerar. Vi har ju till och med en feministisk regering sedan några år tillbaka. Hur kan då Sverige anses vara ett patriarkat? Och varför är det så känsligt att bryta mot feministiska regler, om vi nu lever i ett patriarkat? Företag som anstränger sig till det yttersta med att inte marknadsföra sig på sätt som kan göra feminister arga. Eller att det blivit ytterst tabubelagt att visa kvinnlig nakenhet på sätt som kan vara njutbart för män att se på, trots att det inte finns några belägg för att detta skulle leda till en nedvärderande kvinnosyn eller något dåligt beteende. Men vi vill (eller vågar) inte göra feminister upprörda. Allt

det här hänsynstagandet till vad feminister tycker och tänker – hur går det ihop med att vi lever i ett patriarkat?

Naturligtvis har alla rätt till sitt synsätt. Men finns det några praktiska fördelar med patriarkat-resonemanget? Kan du nämna en enda jämställdhetsorättvisa som varit lättare att rätta till tack vare att feminister såg den orättvisan som en del av en patriarkal struktur? Eller någon annan konkret fördel?

Inre och yttre jämställdhet

Det pratas väldigt mycket om hur vi ska göra samhället mer jämställt, men väldigt lite om hur vi ska göra jämställdhetsdebatten mer jämställd. Trots att det ena sannolikt är beroende av det andra.

Vi pratar mycket om att kvinnor tjänar mindre pengar, men väldigt lite om de uppoffringar män gör för att tjäna mer. Män har oftare farliga yrken, män arbetar obekvämare arbetstider, män pendlar längre sträckor och flyttar längre bort för att få de bästa jobben. Män får sämre kontakt med sina barn, då de satsar mer på karriären. Något de även kan ha emot sig i en eventuell vårdnadstvist.

Det sägs ofta att tjejer måste leva upp till ett svårt skönhetsideal, betydligt mer sällan att det ställs andra krav på killar istället. Allt som allt verkar faktiskt tjejer vara mer selektiva än killar, oavsett om det gäller långvariga kärleksförhållanden eller tillfälliga sexuella kontakter. En genomsnittlig tjej nobbar fler killar än vice versa. Tjejen är oftare den som gör slut med sin partner. Av någon anledning tolkas det här sällan som att killar har svåra ideal att leva upp till.

Så fort en man ger sig på en kvinna, beror det på hans *kvinnosyn*. Trots att män ger sig på andra män också, med både våld och kränkningar.

Vi gör en kvinnofråga av näthat, trots att manliga journalister och politiker blir utsatta ungefär lika mycket

som kvinnliga (åtminstone enligt journalisten.se och BRÅ). Det är mest ordvalet som skiljer. Men eftersom kvinnor oftare får höra kommentarer som handlar om att de är kvinnor, ska påhopp åt det hållet kallas för *kvinnohat*.

Det yttersta exemplet på ojämställdhet i jämställdhetsdebatten är kanske ändå när det är synd om *tjejer* för att killar har en smalare könsroll. För då är det "icke-ideal att göra tjejsaker". Trots att det vanligtvis inte är sämre för en tjej att göra tjejsaker än för en tjej att göra killsaker. Det är inte sämre för en tjej att tycka om rosa än för en tjej att tycka om blått. Det är inte sämre för en tjej att klä sig i kjol än för en tjej att klä sig i byxor. Om en tjej tar på sig klänning klär hon till och med upp sig; då är hon mer finklädd jämfört med om hon har byxor på sig.

Om vi till och med ska tycka synd om tjejer när killar har det sämre – är det då så konstigt om många killar inte får lust att engagera sig i jämställdhetsfrågor?

Det allra värsta är när jämställdhet blir till ren och skär sexism. Som att män ska uppfostras på mansdagen medan kvinnor ska hyllas och behandlas extra finkänsligt på kvinnodagen. De män som klagat över detta bemöts med härskartekniker, såsom skuldbeläggande och förlöjligande. Är det verkligen för mycket begärt med en enda dag på året då det visas lite extra finkänslighet mot män?

Och varför är det okej att använda uttryck i stil med "mansplaining" och "vita kränkta män" i sammanhang där vi absolut inte får säga "såja lilla gumman" och "spela fotboll som en kärring"? Den yttersta ironin är när människor som

kämpar för jämställdhet slår ner hårt på sexistiska *skämt* om kvinnor, men själva säger *på allvar* att män är sämre än kvinnor.

Jämställdhet har traditionellt handlat om att vi måste lära oss behandla kvinnor lika bra som män. Då är det kanske hög tid att vi även lär oss behandla män lika bra som kvinnor. Annars kan vi väl inte kalla det för jämställdhet?

Mansfrågor

Oavsett om du håller med om de grundläggande resonemangen i den här boken, kan du förstås ha ett uppriktigt intresse för mansfrågor. Då kan det vara på sin plats med en uppräknig av just sådana. Listan som följer är inte tänkt att vara någon komplett förteckning – någon sådan skulle inte vara rimlig att göra eftersom det ofta går att göra olika bedömningar – och naturligtvis finns avsevärt mer att säga om dessa medvetet kortfattade frågor. Men kanske kan listan fungera som diskussionsunderlag och för att visa att mansfrågor finns också.

Det är mer tabubelagt för killar att visa känslor. Något som även förstärks i jämställdhetsdebatten, där det är mycket mer accepterat att behandla män på ett burdust sätt (manshat, kollektivisering av skuld, diverse hånfulla uttryck etc.) medan kvinnor ska behandlas mer försiktigt och finkänsligt. Uppenbart ska killar tåla lite mer.

Män lider oftare av ensamhet. Män saknar oftare någon nära vän.

Killar ska vara bra på sport och idrott, annars är de töntiga. Detta är naturligtvis mycket orättvist mot de killar som inte har någon naturlig fallenhet för sådant.

Det är ofta mer tabubelagt för en kille att göra tjejsaker än för en tjej att göra killsaker. Detta ger killar en smalare könsroll i många sammanhang. Dessutom har det på senare år även börjat bli tabubelagt för en kille att säga nej till att göra tjejsaker. Han riskerar att få höra att han är barnslig eller "Jösses! Vilket århundrade lever du på?" Killar kan alltså varken säga ja eller nej till tjejsaker, utan att det blir fel på något sätt.

Mansidealet säger att en kille inte får vara försiktig eller "fega ur" när kompisarna vill göra farliga eller förbjudna saker. Detta kan bidra starkt till att killar råkar ut för olyckor och andra allvarliga saker.

Det är mer skamligt för en kille att vara sexuellt oerfaren eller att säga nej till sex. Om en kille får en oväntad chans att ha sex med en snygg tjej han just träffat, och han tackar nej, kan han bli anklagad för att vara mesig eller omanlig.

Manligt attraktionsideal. Det kanske stämmer att tjejer måste leva upp till svårare utseendeideal. Men i så fall ställs det väl andra krav på killar istället? Vissa killar är mycket mer populära bland tjejerna än vad andra killar är. Det måste väl i så fall betyda att det finns ett ideal för killar, som kan vara svårt att leva upp till för den som inte har de naturliga förutsättningarna? Annars skulle ingen kille ha svårt att få en flickvän. Det manliga idealet verkar handla mer om charm, utstrålning och social begåvning än om

utseende. Vissa killar har "någonting visst" i sitt sätt att föra sig som attraherar tjejer. Hur lever jag upp till "någonting visst" på begäran? Det är svårt nog att förstå vad man ska sträva efter. Problemet för tjejer är att deras ideal är för tydligt, problemet för killar är att deras ideal är för otydligt.

Det är mer skamligt för en kille att vara kär, framför allt i ung ålder. För att inte tala om hur tabubelagt det är för en kille att *älska* en tjej. Killar som uttrycker den sortens känslor löper stor risk att bli hånade och retade.

Det är i första hand killars sak att ta initiativ till förhållande och dylikt, vilket kan kännas svårt och utlämnande. Det innebär också att killar oftare måste stå ut med att bli nobbade. Somliga tjejer säger nej på ett artigt sätt, andra på ett skoningslöst och brutalt sätt. Kanske genom en dräpande svarsreplik på plats. Eller genom att berätta för alla hon känner att den där värdelösa tönten, löjligt nog, var kär i henne. Hur känns det då för honom att få sina innersta känslor utlämnade till allmän förnedring och bli offentligt värdelösförklarad som om det vore självklart att ingen kan tycka om honom? Detta kan säkerligen göra lika ont som fysiskt våld.

Killars rätt till sin sexualitet. Det är helt naturligt för killar att tycka om att se på nakna tjejer och att föredra mångfald och variation inom sex. Det ska ingen kille behöva skämmas för. Trots detta får killar ofta tydligt inpräntat att det är fel av

dem att känna på det sättet (ser kvinnor som objekt, mansgrisar med förlegad kvinnosyn etc.) Ordet "dregla" eller anklagelser om att vara barnsliga används ofta för att nedvärdera killars behov av kvinnlig nakenhet. Det rynkas på näsan åt män som tycker om att se på lesbiska kvinnor. Borde inte de männen ha lika stor rätt till sin sexualitet som de lesbiska kvinnorna har till sin?

Skolan är mer på tjejeers villkor. Tjejer trivs av naturen bättre med stillasittande aktiviteter under längre stunder. Tjejer har en större tendens att följa regler automatiskt, medan killar behöver känna sig motiverade. Dessutom är det mer skamligt för en kille att vara duktig i skolan. Det här kan begränsa många killars karriärmöjligheter senare i livet. Dessutom kan det medföra att killar inte lär sig stavning och grammatik, vilket är stigmatiserande i många sammanhang. Den som inte kan stava till sina åsikter har svårare att bli tagen på allvar.

Män är oftare arbetslösa. Det kan även vara mer stigmatiserande för en man att vara arbetslös än för en kvinna. Hur många män skulle nobba en kvinna för att hon inte verkar vara på väg någonstans i karriären?

Män blir oftare utsatta för fysiskt våld. En kille löper faktiskt större risk än en tjej att bli överfallen när han går ut ensam en kväll. Närapå 80 procent av alla mordoffer är män.

Män blir generellt dömda till hårdare straff än kvinnor för samma brott, framför allt när det gäller hot och misshandel. Män blir sannolikt oftare än kvinnor oskyldigt dömda.

Samhället gör stor skillnad mellan manligt och kvinnligt våld. Enligt brottsstatistiken är det 10 gånger vanligare att män begår våld. Men är det 10 gånger vanligare att män är skyldiga till att människor mår dåligt? Känslomässig psykning, utfrysning, sprida rykten etc. kan vara lika allvarligt som fysiskt våld. Att lagen gör skillnad kan ha sina praktiska skäl. Men att samhället i stort gör skillnad, även ur ett allmängiltigt moraliskt perspektiv, ser jag faktiskt ingen anledning till. Tjejer är ofta skyldiga till att människor mår dåligt, även om det inte återspeglas särskilt bra i brottsstatistiken.

Mansdominerade intressen såsom samla på frimärken, spela schack eller programmera datorer ses som töntiga eller "nördiga". Killar som intresserar sig för verkstad och motorer blir nedvärderade och betraktade som mindre intelligenta.

Killar ska vara starka och bra på att slåss. Den kille som inte kan försvara sig, riskerar att bli betraktad som mesig och omanlig.

Killar ska tåla mycket sprit. Detta kan få både kortsiktiga följder (vårdslöst och oansvarigt beteende) och långsiktiga följder (alkoholism).

Tjejers ansvar när det gäller mansideal. Tjejer i tonåren sänder ofta ut tydliga signaler om att det är fel av killar att vara snälla, ordentliga, skötsamma och fullständigt ofarliga. De är ju "töntiga" och "mesiga". Detta kan påverka många killar i negativ riktning. Om vissa tjejer absolut inte kan känna sig attraherade av snälla, ordentliga killar kanske de inte kan hjälpa det. Men de kan väl ändå visa respekt? Den sortens killar behövs.

Kvinnor har större rätt att bruka övervåld mot män än vice versa. Om en man tafsar på en kvinna får han (enligt många) skylla sig själv om hon utsätter honom för ganska så grov misshandel. Om en man utsätter en kvinna för grovt våld skulle väldigt få människor säga: "Men hon kanske nöp honom i rumpan först." Eller vad tror du?

Sexuella kränkningar mot killar uppfattas alltför ofta som humoristiska.

Tjejer får lära sig självförsvar på vissa skolor, medan killar inte får göra det. En av de märkligaste förklaringar jag hört till detta är "Det är ju killar som begår det mesta av våldet".

Oskyldiga män blir kallade för "äckliga gubbar" av unga tjejer. Rykten sprids av tjejer som "fått en känsla" av att någon man är obehaglig, utan att han egentligen gjort dem någonting. Kanske för att han råkat få ögonkontakt med någon av tjejerna som hastigast, eller för att de inte gillar hans ansiktsuttryck.

Hur mår den kille som blir oskyldigt utpekad som en våldtäktsman? Det kan säkert vara en fruktansvärd upplevelse. Dels kan han känna rädsla inför att hamna i fängelse, dels riskerar han att bli hatad och utstött ur samhället.

Killar får oftare öknamn. Tilltalsnamn som kan kännas riktigt nedsättande och dessutom vara ytterst svåra att få bort. Det finns män i femtioårsåldern som fortfarande dras med öknamn de blev tilldelade på skolgården.

Det är mer socialt accepterat att göra sig rolig över hur en man ser ut. "Fyndiga" kommentarer om att han är överviktig, har stor näsa etc. som ofta skulle vara oacceptabla att rikta mot en kvinna i vardagliga sammanhang. Det finns förstås andra sammanhang där kvinnor får ta emot desto fler hårda kommentarer om sitt utseende, exempelvis feministiska bloggare och kvinnliga skribenter på dagstidningar. Men sammanhang där män drabbas värre bör också få komma fram i debatten. Män har också känslor, även om de inte alltid visar det.

Killars rätt till stöd från samhället när de tappar håret. Det är ganska vanligt med ett års djup depression vid håravfall, speciellt när det sker i ung ålder. Trots detta avfärdas ofta håravfall som ett lyxproblem eller till och med som något man kan skämta om. Om en kille går till psykolog, då han mår för dåligt för att kunna hantera situationen själv, riskerar han att bli avfärdad med att "det finns ju killar som väljer själva att raka av sig håret". Ungefär som att säga till en tjej som blivit uthängd naken på internet att "det finns ju tjejer som väljer själva att visa upp sig nakna".

Manligt kroppsideal. Att vara lång framställs ofta som en klart positiv egenskap hos killar, ett ideal som naturligtvis är oerhört svårt att leva upp till för den som inte har de naturliga förutsättningarna. Det är mer skamligt för en kille att vara blek och otränad. Om en kille har hår på ryggen eller i öronen får han ta emot pikar om det. Manlig nakenhet framställs ofta som någonting fult eller löjeväckande i media. Detta kan påverka människors syn på manliga kroppar. För den som vill ha uppskattning för sin kropp – vilket både killar och tjejer kan vilja – är det en nackdel att vara kille.

Kvinnor har större rätt till sina barn. Om en man råkar göra en kvinna med barn, bestämmer hon allena ifall barnet ska födas eller inte och sedan har mannen halva ansvaret oavsett vad han tycker om saken. Hur jämställt är det? Man

kan tycka att antingen borde det vara kvinnans egen sak att bestämma ifall barnet ska födas och därmed har hon hela ansvaret, eller så bestämmer båda tillsammans och då har båda gemensamt ansvar för barnet. Men genom att alternera mellan argumenten "Det är ju hennes kropp" och "Det är ju bådas barn" skapas en situation där kvinnan har fler rättigheter och mannen har fler skyldigheter.

Tjejer som ljuger för pojkvännen om att de går på p-piller. Om tjejen därefter blir med barn, hamnar killen i en väldigt svår situation som kan vända upp och ner på hela livet för honom, om han inte känner sig redo för att bli förälder. Han kan även bli skuldbelagd av omgivningen som tycker att han "inte tar sitt ansvar".

Det är mer tabubelagt för en man att vara homosexuell. Homosexuella män blir oftare utsatta för hatbrott. "Böggjävlar" är ett vanligt skällsord på skolgården.

Män är oftare hemlösa.

Killar hamnar oftare i kriminella kretsar. Tro det eller ej, men alla kriminella är inte hemska människor som vill förstöra för andra. Ofta finns det tragiska skäl bakom och det kan vara svårt (ibland livsfarligt) att ta sig ur när man väl fastnat. Det kan ifrågasättas om kriminalitet är mer frivilligt än prostitution.

Killar begår oftare självmord. Trots detta ska vi bara anta att tjejer har det sämre och föra hela jämställdhetsdebatten ur det perspektivet.

Många av frågorna som tas upp på föregående sidor är bedömningsfrågor. Jag kan därmed inte lova att jag alltid gjort en korrekt bedömning. Detta är förstås ett återkommande problem i jämställdhetsdebatten, oavsett om vi pratar mansfrågor eller kvinnofrågor, vilket gör att det fullt naturligt kan finnas utrymme för andra uppfattningar. Men oavsett vilka som är mest utsatta i ett givet sammanhang kanske frågorna i sig kan vara värda att ta upp. En jämställdhetsfråga ska helst alltid ha ett egenvärde, så tillvida att frågan skulle vara viktig att lyfta även om könsfördelningen bland de drabbade var alldeles jämn.

Slutord

Det verkar som att fler kvinnor än män engagerar sig i att göra samhället mer jämställt. De blir i första hand motverkade av män. Män som försöker förminska problem och ifrågasätter om samhället verkligen behöver bli mer jämställt.

Å andra sidan är det betydligt fler män än kvinnor som engagerar sig i att göra jämställdhetsdebatten mer jämställd. De blir i första hand motverkade av kvinnor. Kvinnor som försöker förminska problemet och ifrågasätter om jämställdhetsdebatten verkligen behöver bli mer jämställd.

Borde inte båda dessa saker belysas lika ofta? Det ena är ju praktiskt taget en spegelbild av det andra.

Självklart ska vi fortsätta diskutera hur vi får fler män att engagera sig i jämställdhet. Men kanske måste vi även börja fråga "Hur får vi fler kvinnor att engagera sig i att göra jämställdhetsdebatten mer jämställd?" Båda sakerna behövs, åtminstone om vi vill uppnå bästa resultat.

Kan du komma på en enda konkret fördel med att sätta ett kvinnligt namn på jämställdhet och att behandla män som andra klassens medborgare i debatten? Finns det någon som vinner på det? Finns det någon som skulle förlora på en mer jämställd jämställdhetsdebatt? Om inte – vad väntar vi på?